

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS SPORTO ĮSTATYMO NR. I-1151 16 IR 17 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-4199“ PROJEKTO (TOLIAU – NUTARIMO
PROJEKTAS) (TAP NR. 20-768) (TAIS NR. 20-1179(2))**

2020-05-14 Nr.NV-1327

Vilnius

Įvertinus Nutarimo projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Nutarimo projekto antrąją pastraipą siūlytina dėstyti taip:

„Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos sporto įstatymo Nr. I-1151 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4199 (toliau – Įstatymo projektas) tikslui – dalį šiuo metu į Sporto rėmimo fondą nukreipiamų lėšų skirti aukšto meistriškumo sportui finansuoti, tačiau atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projektu siūlomas teisinis reguliavimas yra neišbaigtas, nes neaptariama, kaip turėtų būti administruojamos Įstatymo projekto 1 straipsniu siūlomoje papildyti Lietuvos Respublikos sporto įstatymo 16 straipsnio 4 dalyje nurodytos lėšos, Įstatymo projektą siūloma tobulinti pagal šias pastabas ir pasiūlymus:“.

2. Lietuvos Respublikos sporto įstatymo Nr. I-1151 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIIP-4199 (toliau – Įstatymo projektas) siūloma numatyti, kad *ne mažiau kaip 30 procentų* nuo šiuo metu Sporto rėmimo fondui skiriamų lėšų būtų skiriama aukšto meistriškumo sportui finansuoti. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija Nutarimo projekto 2 punktu siūlo atvirkštinį variantą, t. y., aukšto meistriškumo sportui skirti *ne daugiau kaip 30 procentų* Sporto rėmimo fondui skiriamų lėšų, taip pat Nutarimo projekto 3 punktu siūlo papildyti Sporto įstatymo 16 straipsnį 5 dalimi, numatant, kad *„ne mažiau kaip 70 procentų šio straipsnio 2 dalyje nurodytų valstybės biudžeto lėšų skirstoma per Sporto rėmimo fondą <...>“*. Be to, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 94 straipsnio 4 punktu, pagal kurį Lietuvos Respublikos Vyriausybei pavesta rengti valstybės biudžeto projektą, Nutarimo projekto 4 punktu siūloma papildyti Sporto įstatymo 16 straipsnį 6 dalimi, numatant, kad *šio straipsnio 2 dalyje nurodytų valstybės biudžeto lėšų, skiriamų aukšto meistriškumo sportui finansuoti ir skirstomų per Sporto rėmimo fondą, dalis, vadovaudamasi šio straipsnio 4 ir 5 dalimis, nustatytų Lietuvos Respublikos Vyriausybė*.

Pasisakydamas dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos Respublikos Seimo įgaliojimų rengiant ir tvirtinant valstybės biudžetą, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (toliau – KT) 2002 m. sausio 14 d. nutarime yra konstatavęs, jog: *„Visuotinai pripažįstama, kad*

valstybės biudžetas yra valstybės pajamų ir išlaidų planas tam tikram laikotarpiui, t. y. valstybės finansinis planas, kuriuo perskirstomos viešosios lėšos. <...> Pagal Konstitucijos 129 straipsnį šis laikotarpis yra biudžetiniai metai, trunkantys nuo sausio 1 dienos iki gruodžio 31 dienos. Teisine prasme valstybės biudžetas yra įstatymas, kuriuo biudžetiniams metams patvirtinamas valstybės biudžetas – pajamų ir išlaidų planas. Pagal konstitucinę valstybės biudžeto sampratą biudžetiniams metams planuojamos valstybės pajamos ir išlaidos turi būti numatytos įstatymu patvirtintame valstybės biudžete.“ Šiame nutarime KT taip pat pabrėžė, kad „pagal Konstituciją rengti (sudaryti) valstybės biudžeto projektą yra Vyriausybės, ir tik jos, teisė ir pareiga. <...> Valstybės biudžeto projekto rengimas (sudarymas) ir pateikimas Seimui – tai Konstitucijoje Vyriausybei priskirtas valstybės valdymo reikalo sprendimas. Todėl valstybės biudžeto projektas Seimui teikiamas Vyriausybės nutarimu. Vyriausybė turi ne tik konstitucinę teisę, bet ir konstitucinę pareigą valstybės biudžeto projekte numatyti konkrečius pajamų šaltinius, jų sumas, taip pat konkrečias sumas, numatomas valstybės ir visuomenės reikmėms finansuoti. Vyriausybė, teikdama Seimui biudžeto projektą, privalo jame nurodytas pajamas bei asignavimus pagrįsti visuomenės ir valstybės reikmių bei galimybių įvertinimu“. KT taip pat pasisakė, kad: „Seimas privalo valstybės biudžetą tvirtinti būtent biudžetiniams metams, o ne kokiam nors kitam laikotarpiui. Kiekvienais biudžetiniais metais Seimas privalo suformuoti valstybės biudžetą kitiems biudžetiniams metams, atsižvelgdamas į esamą socialinę ir ekonominę padėtį, į visuomenės ir valstybės poreikius bei galimybes, į turimus arba galimus gauti finansinius išteklius bei valstybės išipareigojimus, į kitus svarbius veiksnius. Priimdamas valstybės biudžeto įstatymą, Seimas privalo paisyti Konstitucijoje įtvirtinto teisingos ir darnios visuomenės siekio“. Analogiškos pozicijos dėl valstybės biudžeto formavimo ir vykdymo proceso KT laikėsi ir 2002 m. liepos 11 d. nutarime: „Konstitucijos nuostata, kad įgaliojimus rengti valstybės biudžeto projektą turi Vyriausybė, reiškia, jog Vyriausybė - ir tik ji - turi įgaliojimus valstybės biudžeto projekte numatyti, kiek lėšų ir iš kokių pajamų šaltinių turėtų būti gauta, kiek lėšų ir kokiems tikslams turėtų būti skirta, ir kt. Valstybės biudžeto projekte numatydamas valstybės išlaidas, Vyriausybė yra saistoma atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės imperatyvo, konstitucinio valdžių padalijimo principo, kitų Konstitucijos normų ir principų. Pažymėtina, kad konstitucinis atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės imperatyvas, būtinumas užtikrinti konstitucines asmens teises ir laisves bei apsaugoti kitas Konstitucijoje įtvirtintas vertybes suponuoja Vyriausybės pareigą rengiant valstybės biudžeto projektą atsižvelgti į Konstitucijoje įtvirtintas valstybės funkcijas, į esamą ekonominę ir socialinę padėtį, į visuomenės ir valstybės poreikius bei galimybes, į turimus ir numatomus gauti finansinius išteklius bei valstybės išipareigojimus, kitus svarbius veiksnius“. KT taip pat konstatavo, kad pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją Lietuvos Respublikos Seimas negali nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kuriuo būtų

apriboti ar paneigti Lietuvos Respublikos Vyriausybei Konstitucijoje nustatyti įgaliojimai rengti valstybės biudžeto projektą.

Taigi, nepaisant Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos siūlymo, jog konkrečias aukštam sportiniam meistriškumui ir fiziniam aktyvumui skirtinų lėšų dalis nustatytų Lietuvos Respublikos Vyriausybė, ji vis tiek būtų saistoma Sporto įstatyme nustatytų ribojimų neatsižvelgiant į susiklosčiusią realią socialinę situaciją ir realų šių sričių finansavimo poreikį, t. y., aukštam sportiniam meistriškumui galėtų nustatyti ne didesnę, kaip 30 proc. Sporto įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje nurodytų lėšų dalį, o fiziniam aktyvumui privalėtų nustatyti ne mažesnę kaip 70 proc. šių lėšų dalį. Atsižvelgiant į išdėstytą KT doktriną, manytina, kad tiek Įstatymo projekte numatomu, tiek ir Švietimo ir mokslo ministerijos siūlomu teisiniu reguliavimu *būtų ribojami Lietuvos Respublikos Vyriausybės konstituciniai įgaliojimai rengti valstybės biudžeto projektą biudžetiniams metams atsižvelgiant į esamą socialinę ir ekonominę situaciją, į visuomenės ir valstybės poreikius ir galimybes, į turimus ir galimus gauti finansinius išteklius bei valstybės įsipareigojimus, kitus svarbius veiksnius.* Manytina, kad Sporto įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje nurodytų lėšų padalijimui tarp aukšto meistriškumo sporto ir fizinio aktyvumo sričių *Lietuvos Respublikos Vyriausybei neturėtų būti nustatomi jokie papildomi ribojimai, t. y., šį veiksmą Lietuvos Respublikos Vyriausybė atliktų formuodama atitinkamų metų valstybės biudžeto projektą ir atsižvelgdama į tuo metu susiklosčiusią socialinę ir ekonominę situaciją, į visuomenės ir valstybės poreikius ir galimybes, į turimus ir galimus gauti finansinius išteklius bei valstybės įsipareigojimus, kitus svarbius veiksnius.*

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlytina tikslinti Nutarimo projektą, atsisakant siūlymų apriboti Lietuvos Respublikos Vyriausybės laisvę savarankiškai spręsti dėl Sporto įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje nurodytų lėšų paskirstymo aukšto meistriškumo sporto ir fizinio aktyvumo sritims proporcijų.

3. Atkreiptinas dėmesys, kad nutarimo struktūrinės dalys yra punktai, o ne dalys. Atitinkamai tikslintinas Nutarimo projekto 5 punktas.

Teisės grupės vyresnysis patarėjas
Prišmantas

Ramutis

Ramutis Prišmantas, tel. +370 706 63792, mob. +370 698 42314, el. p. ramutis.prismantas@lrv.lt